

İLK DÖNEM DİL BİLİMCİLERİ VE ENDÜLÜSLÜ İLK TECVİT MÜELLİFLERİNİN HARFLERİN
MAHREÇLERİ VE SIFATLARININ YORUMUNDA MUHAMMED BİN CEZERİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ
ADLI TEBLİĞİN MÜZAKERESİ

Osman EGİN*

Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu İlahiyat Fakültesi Dr. Öğretim Üyesi Muhterem Ali ÇİFCİ Hocamızın sunmuş olduğu tebliği; imla, anlatım, kullanılan dil, üslup, kaynakların etkin ve verimli kullanılması ve tebliğin kazanımları açısından müzakere etmeye gayret göstereceğim. Bu vesile ile sempozyumu düzenleyen Diyanet İşleri Başkanlığı Mushaf İnceleme ve Kıraat Kurulu Başkanlığına, oturum başkanlarına, tebliğ ve müzakere sahiplerine, katılımcı ve izleyici hocalarıma hürmetlerimi arz ederim.

Tebliği yukarıda ifade ettiğimiz esaslara göre maddeler halinde müzakere edecek olursak;

1. 25 sayfadan oluşan tebliğ başından sonuna kadar, kaynakça da dahil olmak üzere imla hatalarıyla doludur. Ayrıca Arapça ve Türkçe karakterlerin kullanımında ve yazımında bir metot varlığından söz edilemez. Arapça harfler ve kelimeler kimi yerlerde Türkçe karakterlerle, kimi yerlerde hem Türkçe hem Arapça, kimi yerlerde de sadece Arapça karakterlerle yazılmıştır. Bu tür akademik ve ilmi çalışmalarda yazının bir sistematığı olması gerekir. Söz konusu tespitlerle alakalı birkaç örnek: 3. ve 4. sayfalarda dördüncü paragraf, 5. sayfada beşinci paragraf, 13. sayfada dördüncü paragraf... Bu yönüyle tebliğ baştan aşağı tekrar gözden geçirilmelidir.
2. Anlatım, ifade tarzı itibarıyla dolaylı anlatım tercih edilmiş, cümleler gereksiz yere uzatılarak konunun anlaşılmasının önüne geçilmiştir. Bu bağlamda bazı sayfalar ve birçok paragraf tekrar gözden geçirilmeli hatta yeniden yazılmalıdır. Örnek olarak; 4. ve 5. Sayfalarda ikinci paragraf, 6. sayfada ikinci paragraf, 12. sayfada yedinci paragraf, 18. sayfada beşinci paragraf...
3. Kaynak kullanımında bir disiplin ve tertip söz konusu değildir. Ayrıca kaynaklardan alınan metinlerin tercüme yapılmış ve müellifin meramı doğru olarak ifade edilememiştir. Örnek: 6. sayfada ikinci paragraf, 7. sayfada beşinci paragraf, 8. sayfada dördüncü paragraf...
4. Tebliğin kendi içinde de maalesef bir sistematığı yoktur. Tebliğ sahibi tebliğin hangi usül ve esaslar içinde ele alınacağını, metodunun ne olduğunu, hem çalışmanın başında hem de ilerleyen safahatında göz önünde bulundurmamıştır.
5. Tebliğin kazanımları açısından bir değerlendirme yapmak gerekirse, kanaatimce tebliği okuyan kişi hem İbnü'l – Cezeri'den hem de hem de İbnü'l Cezeri'ye kaynaklık eden hocalarından ve Kur'an'ın temel disiplinlerinden biri olan Kur'an tilavetinden uzak durmayı tercih edebilir.

* Diyanet İşleri Başkanlığı Haseki Abdurrahman Gürses Eğitim Merkezi Müdürü

Sonuç olarak; tebliğın tamamı gözden geçirilmeli, bir disiplin dahilinde yeniden ele alınmalı, bu düzenlemeler yapılmadan yayınlanmamalıdır.

Harflerin mahreçleri ve sıfatları konusunda İbnü' l - Cezeri'nin kaynaklarını bu derece özenle seçmesinin temelinde, Kur'an tilavetini kolaylaştırma ve güzelleştirme hedefinin bulunduğu tebliğ içinde ayrıca ifade edilmelidir.